

SYSSLINGEN

Medlemsblad 1, 2015 Årgång 22

Kallelse

till ordinarie vårmöte med Södra Roslagens släktforskarförening tisdagen den 3 mars 2015 kl 19.00 i Vita huset, Centralvägen 55, Åkersberga (Hembygdsgården i Ekbacken).

Förslag till dagordning:

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av rösträknare tillika justeringsmän
4. Fråga om kallelse till mötet behörigen skett
5. Godkännande av dagordning
6. Styrelsens verksamhetsberättelse
7. Revisorernas berättelse
8. Fastställande av resultat- och balansräkning
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Val av ombud till riksstämman
11. Val av valberedning
12. Övriga frågor
13. Mötets avslutande

Efter mötet kommer Carl-Göran Backgård att hålla ett föredrag om Disgen.

Hjärtligt välkomna!

Ta med det här numret av Sysslingen till mötet!

Föreningens adress:
Muskötvägen 2,
184 60 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Anita Järvenpää	08-541 338 19
<i>e-post:</i>	<i>anita.jarvenpaa@lo.se</i>	
Sekreterare	Torbjörn Claar	08-541 377 38
<i>e-post:</i>	<i>claar@roslagen.be</i>	
Kassör	Ingall Hallberg	070-954 62 33
<i>e-post:</i>	<i>ingallhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Tore Österman	070-542 05 05
<i>e-post:</i>	<i>toreosterman@gmail.com</i>	
Ledamot	Christer Lind	08-541 310 75
<i>e-post:</i>	<i>ch2.lind@roslagen.be</i>	
Ledamot	Dick Fagerqvist	070-354 13 70
<i>e-post:</i>	<i>dick.fagerqvist@tele2.se</i>	
Ledamot	Olle Keijser	08-540 693 07
<i>e-post:</i>	<i>okeijser@roslagen.be</i>	

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år
Bidrag kan sändas till redaktören, Susanne Fagerqvist,
Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga, tel 070-722 14 12

Ansvarig utgivare: Anita Järvenpää
E-post: sysslingen@hotmail.com, eller
info@roslagen.be

Hemsida: www.roslagen.be

Hemsideskonstruktör: Olle Keijser

För signerade bidrag ansvarar författaren.
Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Medlemsavgift

Avgiften är 125 kronor per medlem och år och 25 kronor
för medlem under 25 år. Betalas till föreningens

plusgirokonto: 448 57 91-0

Glöm inte att ange namn, adress och e-postadress.

Innehåll

Kallelse	1
Redaktionen har ordet	2
Ordförande har ordet.....	3
Medlemsavgiften 2015.....	3
Ny webbredaktör.....	3
Verksamhetsberättelse	4
Revisionsberättelse	5
Resultat- och balansräkning	6
Valberedningens förslag till vårmötet 2015.....	6
Höstmöte i Vaxholm.....	7
Lite information om Ljusteröföreningen .	8
Att skriva en bok!.....	10
”Mercurium” och ”Trefalft mord” – två böcker om samma brott.....	12
Mettas klagoskrift	13
Antavla för Metta Charlotta Ridderbielke	15
Sysslingens datum för 2015	16
Nya medlemmar.....	16

*Nästa nummer av Sysslingen
kommer i maj 2015
Manusstopp den 1 april 2015*

Redaktionen har ordet

Välkommen till ett nytt forskarår. Efter att vi äntligen ha införskaffat Disgen så forskas det för fullt här hemma. Vi började helt om från början. Tänk förr när man satt med en massa mikrokort som dessutom måste beställas buntvis från biblioteket. Vad enkelt det är numera med Arkiv Digital. Men fortfarande måste man ju se vad som står och det kan vara riktigt svårt ibland.

Hoppas ni ska finna nöje av detta nummer av vår tidning. Här hittar ni kallelsen till vårt vårmöte. En påminnelse om att det är hög tid att betala medlemsavgiften samt verksamhetsberättelsen för 2014 mm.

Vi har också en efterlysning. Vi behöver en ny webbredaktör som ska sköta vår hemsida. Läs mer om detta på sidan 3.

Redaktören

E-post: sysslingen@hotmail.com

Ordförande har ordet

Äntligen har mörkret gett vika och vi går mot ljusare tider. Vi har nu ett helt nytt släktforskarår framför oss. Själv har jag redan börjat arbeta med den nya dödskivan som skall vara klar senast 2017.

Det skall bli spännande att se vad förbundet kommer med för nyheter under året. Vi har ju fått en ny förbundsordförande. Vidare hoppas jag att man skall nå en lösning vad gäller Emigrantinstitutets efterlämnade handlingar. Det vore synd om handlingarna inte kommer att kunna användas av oss forskare.

Vår förening kommer att arrangera ett studiebesök på Krigsarkivet 12 februari. Intresset var så stort att besöksgruppen blev fulltecknad inom ett dygn. Ytterligare ett tillfälle är nu inbokad den 12 mars.

Vårt vårmöte äger rum i Åkersberga den 3 mars och våravlutningen kommer troligen att äga rum den 30 maj på Ljusterö.

Gott Nytt Släktforskarår!

Anita Järvenpää

Medlemsavgiften 2015

Vi vill påminna om att det är hög tid att betala medlemsavgiften för 2015. Avgiften är 125 kronor per medlem.

Medlemmar under 25 år betalar 25 kronor. Medlemsavgiften sätts in på föreningens **plusgirokonto: 448 57 91-0**. Glöm inte att skriva ditt namn, adress och eventuell e-postadress. Sist i tidningen finns ett inbetalningskort.

Ny webbredaktör

Vår webbredaktör har meddelat att han vill sluta. Vi behöver därför nu hitta en ersättare. Olle har berättat att det inte handlar om någon programmering utan att det finns mallar för alla delar. Olle kommer att finnas med i början och även finnas med som support om så behövs. Om du är intresserad så tveka inte att höra av er antingen direkt till **Olle Keijser** okeijser@roslagen.be eller **Sysslingens redaktion** sysslingen@hotmail.com

Verksamhetsberättelse

Södra Roslagens släktforskarförening har som tidigare varit medlem i Sveriges Släktforskarförbund, Riksarkivets Vänner och Föreningsarkiven i Stockholms län.

Styrelsen har bestått av Anita Järvenpää, ordförande, Olle Keijser, vice ordförande, Carl-Göran Backgård, sekreterare, Ingalill Hallberg, kassör, samt ledamöterna Torbjörn Claar, Lars Enulf och Christer Lind. Den har haft fyra protokollförda möten.

Kommentarer till den på höstmötet 2013 beslutade planen:

1. Medlemsantalet har under året sjunkit och var vid årets slut 217.
2. Som tidigare har månadsmöten för medlemmarna hållits hela året utom i maj-augusti, både i Åkersberga och Vaxholm. Från hösten 2014 bedrev den nya Ljusterösektionen träffar en gång i månaden. Ibland har något särskilt ämne förberetts och avhandlats och ibland har deltagarnas spontana frågor tagits upp till diskussion. Datastugor, med frågor om datorer, program och dataregister, har också hållits i Åkersberga och Vaxholm samma månader, i regel två veckor efter månadsträffen. Månadsmötena och datastugorna har varit välbesökta, ofta runt 20 deltagare.
3. Under hösten gjordes ett studiebesök på Stadsarkivet, vilket var mycket välbesökt och uppskattat.
4. Föreningen har hela året utom maj-augusti ställt upp med någon eller några medlemmar som Jourhavande släktforskare på lördagar på Vaxholms och Åkersbergas bibliotek. Programmet har även 2014 gett flera nya medlemmar som resultat.
5. Vårmötet hölls i Vita huset, Åkersberga, den 18 mars, då Carl-Göran Backgård redogjorde för "Föreningens historia". Därefter firades föreningens 25-års jubileum med god mat. Höstmötet hölls på Vaxholms bibliotek den 25 november, då Erland Ringborg höll ett föredrag med rubriken "*Släktforskarrörelsen i dag - och min väg till förbundet*".
6. Våravslutningen hölls den 24 maj med en torpvandring i Åkersberga tillsammans med hembygdsföreningen. Den blev lyckad vandring i vackert väder.
7. Carl-Göran Backgård höll i Studieförbundet Vuxenskolans regi en introduktionskurs i släktforskning under våren. Andra nybörjare har tagits om hand av Jourhavande släktforskare, se punkt 4.
8. Redaktionskommittén med Susanne Fagerqvist som sammankallande har som tidigare år producerat fyra nummer av Sysslingen med intressant innehåll.
9. Andelen medlemmar som får Sysslingen via e-post har stigit och ligger vid årets slut på 66 %.
10. Försäljning av Vaxholm-Österåkers CD går mycket trögt. Under 2014 såldes endast 1 skiva.
11. Abonnemangen på SVAR och AD OnLine på våra datorer har förlängts.
12. Dick Fagerqvist deltog som vårt ombud vid riksstämman i Karlstad. I informationsmötet som ersatt ordförande- och redaktörskonferensen deltog Anita Järvenpää och Susanne Fagerqvist. Släktforskningens dag genomfördes både i Vaxholm och Åkersberga. Något regionalt samarbete har inte ägt rum.

Övrig verksamhet:

- Som tidigare år har vi haft särskilda aktiviteter på Släktforskningens dag i mars och medverkat på Skärgårdsmarknaden i Vaxholm i augusti.
- Vi har under 2014 också medverkat i Kulturnatten på Vaxholms bibliotek i oktober och på Arkivens dag i Arninge i november.

Vi framför vårt tack till biblioteken i Åkersberga och Vaxholm samt hembygdsföreningarna i Vaxholm och Österåker för ett gott samarbete i vår verksamhet. Bland annat har vi därigenom disponerat lokaler utan kostnad. Sist men inte minst vill vi tacka alla aktiva medlemmar i föreningen för gott samarbete och goda insatser under året.

Åkersberga februari 2015.

Anita Järvenpää
ordförande

Olle Keijser
vice ordförande

Carl-Göran Backgård
sekreterare

Ingalill Hallberg
kassör

Torbjörn Claar

Lars Enulf

Christer Lind

Revisionsberättelse

för verksamhetsåret 2014
Södra Roslagens släktforskarförening
med org.nr 802412-7774

Undertecknade valda revisorer för Södra Roslagens släktforskarförening har granskat föreningens årsredovisning, räkenskaper och protokoll för perioden 1/1 – 31/12 2014.

Räkenskaperna är förda med god ordning och noggrannhet. Inkomster och utgifter under året, samt föreningens ekonomiska ställning vid verksamhetsårets slut framgår av kassörens rapporter. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har inte gett anledning till anmärkning beträffande förvaltningen av föreningens angelägenheter, varför vi tillstyrker

- att balans och resultaträkningen fastställs
- att årets vinst disponeras enligt styrelsens förslag.

Styrelseledamöterna har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, varför vi tillstyrker.

- att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Åkersberga den 26 januari 2015

.....
Birgit Lindkvist

.....
Lennart Elg

Resultat- och balansräkning

Resultaträkning

	2014-12-31	2013-12-31
Intäkter	kronor	kronor
Medlemsavgifter	27 425	28 350
Försäljn CD	200	810
Övr int. Ränta	1 087	1 981
S:intäkter	28 712	31 141
Kostnader		
Admin. Bankkost	-2 005	-692
Dator, prog, hemsida	-6 549	-10 834
Avgift till not1	-2 712	-2 724
Stämooombud	-4 675	-2 996
Medlemskap i fören.	-350	-350
Sysslingen	-7 044	-6 515
Styrelsen	-1 350	-1 050
Avskrivning	-729	-2 925
S:a kostnader	-25 414	-28 086
Årets överskott	3 298	3 055

Balansräkning

	2014-12-31	2013-12-31
Omsättningstillgångar	kronor	kronor
Postgiro	1 187	2 871
Bank sparkonto	29 108	23 297
		26 168
Inventarier	-	729
Summa tillgångar	30 295	26 897
Skulder		
Företallda medl. avg	-2 000	-1 900
Summa skulder	-2 000	-1 900
Eget kapital		
Balanserat resultat	-24 997	-21 942
Redovisat resultat	-3 298	-3 055
Summa eget kapital	-28 295	-24 997
Summa skulder och eget kapital	-30 295	-26 897

Ingalill Hallberg

Valberedningens förslag till vårmötet 2015

Ordförande vid vårmötet

Anita Järvenpää

Sekreterare vid vårmötet

Torbjörn Claar

Justerare tillika rösträknare

Justerare tillika rösträknare

Valberedningen, sammankallande

Olle Sellström

Valberedningen

Arne Sundberg

Valberedningen

Tore Liljegren

Höstmöte i Vaxholm

Vid årets höstmöte, som ägde rum på stadsbiblioteket i Vaxholm, avtackades avgående styrelseledamöterna Carl-Göran Backgård och Lars Enulf. Carl-Göran hade, då han avgick, suttit i föreningens styrelse i 26 år.

Till nya styrelseledamöter valdes Tore Österman och Dick Fagerqvist.

Efter mötesförhandlingarna höll Sveriges släktforskarförbunds nyvalde ordförande Erland Ringborg ett anförande med rubriken ”Släktforskarrollen idag – och min väg till förbundet”.

Foto: Arne Sundberg

Anita Järvenpää

Lite information om Ljusteröföreningen

På Ljusterö har vi startat upp en ny sektion i Södra Roslagens Släktforskarförening och har så här i inledningen redan 17 stycken medlemmar.

Vi träffas varje sista måndag i månaden för möte där vi byter tankar, erfarenheter och hjälps åt att lösa forskningsproblem.

Forskarefarenheten i gruppen är spridd från 0 år till 30 år, vilket naturligtvis är en tillgång för att kunna supporta varandra.

På Ljusterö skola har man varit tillmötesgående och ställt upp med lokal där vi har tillgång till både internet och OH-kanon i en skollokal och kan på det sättet följa och visa forskningen i realtid.

De flesta använder Arkiv Digital som forskningshjälp och flera har även Disgen för att registrera materialet.

När vi har tränat gemensamt så har vi i studiesyfte använt oss av vår Ljusteröanknutna storsångare Jussi Björlings släkt och tagit oss ner 7-8 generationer på fadersidan.

När föreningen hade erbjudandet att köpa den nya dödskivan till reducerat pris så nappade också flera och det är verkligen ett kanonprogram med stora möjligheter att komplettera uppgifter.

I biblioteket som också finns i skolbyggnaden har vi fått hjälp av biblioteksfolk med att få flera släktforsarkivor installerade i de datorer som finns där för allmänheten.

Vi är öppna för att ta emot flera intresserade forskarmedlemmar.

Tore Österman

PS! Hoppas att ni läste artikeln som fanns med i Södra Roslagen där Tore blev intervjuad.

Det här med datum i EXCEL, år och dag

Min förra artikeln handlade om hur man tog fram månaden ur ett datum vare sig det var före 1900-01-01 eller efter och det i samma kommando. Månaden är ju angiven i mitten så det blir ju lite trixigare då. Jag skall här förklara hur vi tar fram året och dagen i månaden. Alltså de fyra första siffrorna och de två sista siffrorna.

Med förra artikeln som den tydliga pedagogiska förklaringen tänkte jag här gena lite bland förklaringarna.

År tas normalt fram med kommandot ÅR() där man anger cellen inom parentes. Dagen i månaden tas fram med DAG() med cellen inom parentes.

För att extrahera årtalet ur datum före 1900-01-01 så använder vi kommandot VÄNSTER(text;antal_tecken). Med text avses i vårt fall aktuell cell som innehåller datumet. Med "antal_tecken" så är det inte märkvärdigare än en fyra (4) för oss, årtalets längd.

Jag visar här i bild vad som händer med de olika varianterna vid olika datum. Kolumnen "B" använder bara kommandot ÅR() och kolumnen "C" använder kommandot VÄNSTER(x;y). Datumen är samma som i föregående artikel. Kommandot ÅR() lämnar efter sig ett heltal, vilket framgår av att siffrorna är högerställda. Siffrorna för de tre första årtalen är delar av det interna heltal som Windows använder i samband med datumhanteringen.

	A	B	C
3	2014-06-30	2014	4182
4			
5	1914-06-30	1914	5295
6			
7	1900-01-01	1900	1
8			
9	1899-12-31	#VÄRDEFEL!	1899
10			
11	1814-06-30	#VÄRDEFEL!	1814
12			
13	1714-06-30	#VÄRDEFEL!	1714

Hur får vi då till det här? Egentligen i samma anda som med månadsextraheringen. #VÄRDEFEL får vi bort med kommandot "OMFEL(). Kommandot HELTAL() gör att årtalen blir högerställd.

Bilden nedan visar alla varianter och deras resultat. Därtill även hela kommandosträngen med resultatet i kolumn C.

	A	B	C	D	E
3	2014-06-30	2014	4182	2014	=OMFEL(ÅR(A3);HELTAL(VÄNSTER(A3;4)))
4					
5	1914-06-30	1914	5295	1914	=OMFEL(ÅR(A5);HELTAL(VÄNSTER(A5;4)))
6					
7	1900-01-01	1900	1	1900	=OMFEL(ÅR(A7);HELTAL(VÄNSTER(A7;4)))
8					
9	1899-12-31	#VÄRDEFEL!	1899	1899	=OMFEL(ÅR(A9);HELTAL(VÄNSTER(A9;4)))
10					
11	1814-06-30	#VÄRDEFEL!	1814	1814	=OMFEL(ÅR(A11);HELTAL(VÄNSTER(A11;4)))
12					
13	1714-06-30	#VÄRDEFEL!	1714	1714	=OMFEL(ÅR(A13);HELTAL(VÄNSTER(A13;4)))
14					

Nu gör vi lika dant när vi extraherar dagen i månaden, men då gäller kommandot HÖGER(x,y) och 2 tecken. Jag visar hela paketet på en gång utan mellanliggande förklaringar. Jag tror du förstår hur det ligger till om du tänker efter lite och analyserar kommandoraderna. Samtidigt som du sneglar på förklaringarna ovan.

	A	B	C	D	E
23	2014-06-30	30	20	30	=OMFEL(DAG(A23);HELTAL(HÖGER(A23;2)))
24					
25	1914-06-30	30	95	30	=OMFEL(DAG(A25);HELTAL(HÖGER(A25;2)))
26					
27	1900-01-01	1	1	1	=OMFEL(DAG(A27);HELTAL(HÖGER(A27;2)))
28					
29	1899-12-31	#VÄRDEFEL!	31	31	=OMFEL(DAG(A29);HELTAL(HÖGER(A29;2)))
30					
31	1814-06-30	#VÄRDEFEL!	30	30	=OMFEL(DAG(A31);HELTAL(HÖGER(A31;2)))
32					
33	1714-06-30	#VÄRDEFEL!	30	30	=OMFEL(DAG(A33);HELTAL(HÖGER(A33;2)))

I kommande artikel skall jag visa hur vi kan räkna ut avståndet mellan två datum, vare sig vi är på 1800- eller 1900-talen. Ja, kanske till och med på var sida om millennieskiftena.

Var detta svårt? Som jag sagt många gånger tidigare, träna, träna och åter träna!

Leif Gannert

Att skriva en bok!

Jag har på egen hand skrivit en bok! Bara tanken skrämmer mig så här i efterhand. Det var ju en dröm, men att det skulle bli verklighet har varit en utopi i mitt liv. Jag som knappt blev godkänd i svenska i skolan!

2010 ledde jag arbetet med att skriva en bok. Grundmaterialet var en biblioteksutställning här i Vaxholm sommaren 2009. Men då var vi många som hjälptes åt, denna gång var jag ensam.

Boken heter ”Augusta Karlsson. Från skolös i Vetlanda till hotellägare i Vaxholm”. Anita Järvenpää gjorde reklam för den i förra numret. Här skall jag berätta om hur den blev till. Delar av tillblivelsen finns i min bok. Jag skall försöka beskriva källorna här. Du som funderar på att göra en egen bok, gör det! Det är inte svårare än du gör det till.

Upphovet till boken var ett brev från en bridgespelare. Jo jag spelar bridge här i Vaxholm, vi är ett antal pensionärer som

”drar en spader” varje vecka. Brevets innehåll var så intressant att det tände mig att rota i den verksamhet brevet handlade om. Det var Augusta Karlsson, Waxholms Hotells första restauratris. Hotellet togs i bruk 1902, så det har några år på nacken. Vykort från början av 1900-talet benämner huset som ”Vaxholms nya hotell”!

Som släktforskare letade jag på allt om hennes leverne via kyrkböckerna. Hon for lite fram och tillbaka, född i Vetlanda, tjänade piga i Växjö och Karlskrona samt kom till Stockholm 1880.

Därefter gällde Rotemansarkivet och Rotemansskivan. Då upptäckte jag att alla uppgifter inte finns på båda ställena. Om du använder Stadsarkivets databas som ursprung, dubbelkolla med skivan också. 1902 flyttar hon till Vaxholm och börjar sitt värv. Men hur får man reda på hur livet var på hotellet? Några dokument efter hennes verksamhet på hotellet finns inte. Jag har letat mycket. Men hon anlätades av ett aktiebolag som ägde fastigheten. Ett

aktiebrev fanns att köpa via Internet. När jag ändå höll på så tog jag Waxholms Ångfartygs AB, som var majoritetsägare i hotellbolaget. Hotellbolagets och ångfartygsbolagets arkiv finns i Ängelsberg i Västmanland. En tur dit var ju påkallat. Där letade jag bland protokoll och årsredovisningar. Några gånger återfinns Augusta i protokollen. Och i årsredovisningen för 1919 får hon ett avskedsord, hon var en uppskattad arrendator.

Magistratens protokoll för Vaxholms stad krävde genomgång. Där var det egentligen bara när hon fick utskänkningstillstånd som fanns att hämta. Och det var inte bara för sin restaurang. Vid större fester måste hon begära att få ha spritutskänkning längre in på natten än vad det generella tillståndet gav. Jag hittade även en taxeringslängd där hon omnämndes som en av de högst betalda invånarna i staden, dock aldrig på första plats. Länsstyrelsen tar in liggare på vilka som övernattat på hotellen, framför allt gäller det utländska medborgare. Men bland dessa liggare fann jag inte ett enda exemplar rörande Waxholms Hotell.

Nästa anhalt var Kungliga Biblioteket. Vad står i tidningarna om hotellet? Annonser och något företag eller förening har haft fest fann jag. Invigningen borde ju ha varit pampig och pompös. Men där gick jag bet. Inte en rad i åtskilliga av de dagstidningar som då fanns i Stockholmstrakten letade jag i. Jag letade ju både stort och smått, men nej! Där blev jag besegrad och naturligtvis besviken. Jag nåddes av rykten att invigningen inte gjordes 1902 utan 1903, men det hjälpte inte. En snabbtitt 1904 gav heller inget.

Sedan var det ju det här med maten. Vilken mat serverades? På KB finns en arkivdel de kallar för "Vardagstryck". Den innehåller menyer och inbjudningar till fester och restauranger mm. Några menyer från hotellet fann jag. Men de var inte från Augustas tid, tror jag. De var till speciella fester och inte vad köket till allmänheten hade att erbjuda. När allt var klart och jag skulle slutföra mina Word-dokument till en bok fick jag köpa en bok väldigt billigt.

På framsidan av den fanns en meny från 1908 från Waxholms Hotell. Det blev att leta reda på förlaget och författaren. Då fick jag veta att Stockholms Stadsmuseum har ett arkiv som innehåller menyer. Vid mitt besök på museet blev jag hänvisad till deras digitala arkiv, där fanns inte mycket från Vaxholm. Besviken åkte jag hem och kontaktade åter författaren. Det skall mycket till för att tränga igenom och få komma till detta arkiv, sade han. Men jag har en kopia i A3-format av en meny från Augustas tid, tillade han. Han sände den till mig på lån och jag fick min meny. Denna aktivitet tog några månader, men var värd varenda timme. Kan jag väl säga så här i efterskott.

När Augusta dog startade en process som inte var av denna värld. Hennes testamente, på tio sidor, hade hon skrivit något dryg år före sin död. Hotellet inventerades och en bouppteckning på 43 maskinskrivna sidor blev resultatet. Delar av boet hade mottagare enligt testamentet. Andra delar ingick troligen i försäljningen av verksamheten. Den slutgiltiga försäljningen av hennes tillgångar skedde 1966 på offentlig auktion då man förnyade inredning, glas, matsilver och porslin. Hon skapade 4 fonder där Djurskyddsföreningen var en. Sjömanshemmet samt församlingarna i Vetlanda och Vaxholm de övriga. Sedan gjorde hon något intressant. Några av hennes barndomskamrater skulle få årlig avkastning från en viss summa pengar som sedan skulle generera en fond eller bli en penninggåva. Den mest intressanta här var Sophiahemmet. De har förvaltat sina pengar bäst och delar fortfarande ut pengar ur hennes fond, vilket de beskriver på sin hemsida.

Hur kyrkans fonder sköttes fick jag reda på i Kyrkorådets protokoll. Augusta hade ju en mor i livet och en ogift syster. Modern dog 1922 och hennes bouppteckning finns i Vadstena. Ett mail dit och jag fick köpa den. 1949 avled systemen, också hennes bouppteckning finns i Vadstena. I Augustas bekantskapskrets framstod ett antal systrar med efternamnet Hellman. Deras påverkan på Augustas liv var så påtaglig att jag måste engagera mig även i deras

liv. Det blev ett helt kapitel i boken. Så här i efterhand var det tur att en av Augustas faddrar hette Nemophilia i förnamn. Annars hade nog inte detta kommit med i boken.

Att hitta Augustas grav på Norra kyrkogården var också ett drama. Av misstag hittade jag den tidigt i mitt letande på Internet. Men när jag skulle besöka den så gick jag bet. Hur gjorde jag då jag hittade den förra gången? Det löste sig så småningom. I registret är inte hennes dödsdag registrerat, utan bara begravningsdagen. En lärdom nog så angelägen att komma ihåg vid kommande sökningar.

Jag besökte även Vetlanda museum och fick en väldigt fin guidning i fakta de hade kring Augusta. I Vetlanda är man stolt

Leif Gannert

över ”sin” Augusta! Vi var även ut och besökte de platser hon och hennes mor verkat på. Med kameran i högsta hugg blev det en hel del bilder.

Jag avslutade min faktainhämtning på Waxholms Hotell. Nuvarande ägaren pekade ut en spegel han trodde var det enda föremålet som finns kvar från Augustas dagar.

Det har tagit fem år att skriva boken. Inte på heltid, det blev ryckvis genom åren. Dock bestämde jag mig i januari 2013 att nu skall den slutföras. Målet var att den skulle vara klar till jul samma år. Att det skulle ta 20 månader var väl inte riktigt min plan. Men envis som man måste vara ibland, så blev den klar.

”Mercurium” och ”Trefalt mord” – två böcker om samma brott.

För några veckor sedan hittade jag på biblioteket en deckare av Ann Rosman med titeln ”Mercurium”. Boken väver ihop en nutida mordhistoria om en verklig mordhistoria som ägde rum 1802 då Metta Fock Ridderbielke anklagades för mord på sin make och två av sina barn.

I bokens ”Efterord” fanns en hänvisning till Yngve Lyttkens bok ”Trefalt mord”. Denna bok har stått oläst i min bokhylla i över trettio år. Nu plockade jag fram boken och började läsa den tragiska historien om hur Metta Fock, trots sitt nekande, avrättades för mord på sin make och två av parets barn den 7 november 1810.

Under fängelsetiden fråntogs Metta papper och penna. Hon repade då upp tyg och broderade en nådeansökan. Broderiet består av 27 hopsydda bitar linne, denna finns att se på Nordiska Muséet.

Om Metta var skyldig eller inte? Jag vet faktiskt inte. Ni får själva läsa och bilda er en egen uppfattning.

Anita Järvenpää

Mettas klagoskrift

För 5 wicckor är min olyckesliga sak afdömd men ei för än i dag rannsakinacten fredad af witnens utsagor. Men fäld äfter dätta falska protucol til den förskräckeliga Carlstens fästning. Söker hög wederbörlig tillstånd att få Kongelig Maiests nåd detta underkasta men feck avslag. Af förundran... bestört... Herre Cebaoth rör komendantens hierta til nåd och bönhörelse. Den höge herre äger makt pina mig til döds och makt at frälsa min oskuld. Herre, Herre bönhör dit arma barn, du alsmägtige öfverdomare, himmeläns och iordenäs herre eviga maiestät. Se til den elända, förgiör wäldsvärkaren, hemna detta lidande, tänk uppå dit löfte och hielp mig fattiga änka. Herre min gud. Ogudaktige härads höfdinge Iörg Arcenius, ni har nu iort dät sista afsteg från den rätt wargie samhällets mädborgiare med rätta och på grunder har at fordra. Lagens svärd är i eder hand en bövelsyxa. Huru wågade ni eder så grymt nalkas kongelig maiestäts rättvisa spira hwars hederliga nit om lagens hälgd, oskuldens fredande, underståtarens wälfärd och sanningens rätta uppdagande, allernådigst befalte denna senare rannsaking. At ni uti vår store lagstiftarens heliga händer öfverlemnad detta edart wrångvisa protucol stridigt emot witnens utsagor, lag, saning och mänsklighetens röst at dermed fälla en fattig wärnlös änka och skada dess famelli. O, I gudlöse bör dock weta at den lidandes rop och klagan inför thronen öfver eder orätvisa uphörer inte för än edart blodiga föräderi bliver den förtryckta tilåtet bevisa. Ärinren eder thet oundweliga memento mori och strax framställas för en rättfärdig allvetande alsväldig och alsmächtig domare. Et got samwete är då bättre än en full pung. Tär daf krämpor, hölgd af smälek, trykt af olycksöden änkan i sin oskuld lider .. wärnlös qviser, otålig äfter döden. Mäcktige herrar huru olika föreholler dät sig icke mellan den bemedlade omgiven af beredweligheter och den fattige utan stöd, klagar. Den wrångwise Iörg Arcenius har fördömt oskiöldigt blod, med sin lögn arglisteligen förvändt änkonäs sak. Hans orätfärdiga protucol uti september 1805 iämte den förtrycktas gråt och klagan framställer den förädaren för Heran Cebaots rättvisa domstol. Uplyste lagens öfverväcktare. Den himmelska konungen kallar eder gudar och den högstas barn, ack låter icke den fattiga änkan komma så ofta och ropa på eder utan skaffe henne rätt och hielper hennes sak Jag arma änka bönfaller at inför almänhetäns domstol med witnen få stryka alt wad iag ofwanföre emot H.Iörg Arcenius klagat hafver och til bevisande deraf at han orätvist behandlat, bönfaller iag få några af dem wid den holdna rannsakingen i nästleden september öfvervarande nämndemän såsom witnen afhörda. Mätta Charlotta Fock f Ridderbielke. Värde med öma hiertan höra min underdåniga bön kongelig maiest nåd dät underkasta Amen.

Vänster sida:

Min son, min dotter, mina kiera fader och moderlösa barn, alsmägtige gud ware edor gielp och tröst. Fruckta gud, fly synden, älska warandra och låten inte den onda wärden reta eder mot 4de budet. Min wälsignade maka war er hulda far. Iag har gåt i döden för eder, mit öma modershierta kan inte förändras. Lastarenas bespottelse straffar gud. Mina barn glädjens, gud ser min oskuld och frälsar os ur al förfölgielse inuti döden. Min k. barns hulda moder Mätta Charlotta Fock.

Höger sida:

Herr häradshövdinge I.A. imorgon föres iag til det fängelse edart hiertas dicktatum mig påbördat. Dick iag i sanning wet at gud ei fierran wistas, men satt uti er rätt, och hörde wad som tvistas, wad tängt är, talat iort, och skal på sista dag er döma som min sk förvänt mot rätt och lag. D. 30 des 1805 M.C.Fock, iag förtryckta ända min anda är nu snart förtärd af sorg och vedemöda.

Antavla för Metta Charlotta Ridderbielke

<p>Johan Ridderbielke F 1695-11-16 Kyrkefalla D 1765-02-11 Larv Kapten</p>	<p>Johan Abrahamsson Bruhn adlad Rid- derbielke F 1638 D 1699-11-25 Stralsund</p>	<p>Abraham Larsson</p>
<p>Axel Erik Ridderbielke F 1728-05-30 D 1765-03-23 Floby</p>	<p>Märta Tyresdotter Hadelin F 1160-03-18 Velinga D 1690 Öglunda eller Kyrkofalla</p>	<p>Tyres Gunnarsson Hadelin F 1630-09-20 Velinga D 1687-09-20 Velinga</p> <p>Anna Andersdotter Stille F 1632 Velinga D 1698-08-23 Velinga</p>
<p>Märta Katarina Kafle F 1704-12-01 Larv D 1762-05-19 Hällestad</p>	<p>Hans Axelsson Kafle F 1679-02-25 Larv D 1732-12-26 Larv Kornett</p>	<p>Axel Hansson Kafle F 1649 D 170801-10 Larv Kornett</p> <p>Elisabeth Bengtsdotter Hierta F 161 Larv D 1723-07-21 Larv</p>
<p>Metta Charlotta Ridderbielke F 1765-10-06 Yllestad D 1810-11-07 Fageredsmon</p>	<p>Märta Beata Åkesdotter Soop F 1682-02-31 Vassända-Naglun D 1732 Larv</p>	<p>Åke Eriksson F 1652 D 1728</p> <p>Agneta Maria Bonde F 165-12-03 Grums D 1722-04-14 Onsjö</p>
<p>Gustaf Gripenmarck F 1688 D 1744-03-01</p>	<p>Nils Ekman Gripenmarck F 1640 Klockrike D 1697 Direktör</p>	<p>Petrus Jonae Drysander F 1590 Ekebyborna D 1645-04-10 Borg Kyrkoherde</p> <p>Kerstin Månsdotter Rungia F 1595 D 1643-04-03 Borg</p>
<p>Helena Margareta Gripenmrck F 1731 Sjögerstad D 1804-05-13 Sjögerstad</p>	<p>Helena Brander F 1656 D 1699</p>	<p>Erik Hansson Brander F 1628 Falun D 1677 Falun Handelsman</p> <p>Anna Brita Brandberg F 1635 Falun D 1713 Falun</p>
<p>Metta Kafle F 1700 D 1764 Höggetorp</p>	<p>Lars Andersson Kafle till Höggetorp F 1670 Dala D 1740-06-20 Höggetorp Kapten</p>	<p>Anders Larsson Kafte till Höggetorp F ca 1625 Dala D 1694 Dala</p> <p>Christina Svenske Död Efter 1696</p>
<p>Metta Kafle F 1700 D 1764 Höggetorp</p>	<p>Margareta Lilliestielke F D 1736</p>	<p>Bengt Carlsson Lilliestjelke F 1628 D 1706-04-01 Oltorp</p> <p>Christina Hård af Segerstad F 1649 D 1745-04-11 Oltorp</p>

Sysslingens datum för 2015

Följande datum gäller som riktlinjer för årets tidningar. Bidrag till tidningen kan sändas via e-post eller vanligt brev till:

e-post: Sysslingen@hotmail.com eller Info@roslagen.be
brev: Susanne Fagerqvist, Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

Bidrag vill vi ha senast ca 4 veckor före utgivning. Se sid 2 i tidningen.

Utgivning

Nr 1	februari	Nr 2	maj
Nr 3	augusti	Nr 4	november

Revisorer:

Birgit Lindkvist	08-540 631 79
Lennart Elg	08-540 619 96
Suppleant Leif Gannert	08-541 303 70

Valberedning:

<i>Sammanställande</i> Olle Sellström	08-540 216 43
Arne Sundberg	08-541 324 55
Tore Liljegren	08-540 626 81

Redaktionskommitté:

Susanne Fagerqvist	Olle Keijser
Arne Sundberg	Leif Gannert
Anita Järvenpää	Olle Kungberg
Nils Lindgren	Dick Fagerqvist
Ann-Christin Nero	Tore Österman

Nya medlemmar

Bernt Malm	Torggatan 4	185 32 Vaxholm
Sven Bergström	Korta Vägen 7	135 49 Tyresö
Anders Eriksson	Fritjof Thuns väg 91tr	184 31 Åkersberga

Obs! Om du väljer att använda nedanstående inbetalningskort kontrollera då att det fungerar mot din bank. Talongen är för betalning via privatgiro.

Klipp längs den streckade linjen

Blankett för betalning via Privatgirot	PLUSGIRO INBETALNING/GIRERING A
Meddelande till betalningsmottagaren	Till PlusGirokonto/personkonto
Ny Medlem:	448 57 91-0
Medlemsavgift för:	Betalningsmottagare (endast namn)
E-post:	Södra Roslagens släktforskarförening
	Avsändare (namn och postadress)

Svenska kronor	öre
125. --	

#04#